

14. Свистунов С. Голос церкви має бути почутим в Інтернеті / С. Свистунов // Релігійна свобода. — К., 2001. — Вип. 5.
15. Світло Православ'я [Електронний ресурс] // <http://svitlo.orthodox.lviv.ua/>.
16. Україна православна [Електронний ресурс]: Релігія і Інтернет / М. Коршун // http://www.pravoslavuye.org.ua/index.php?action=fullinfo&r_type=article&id=10106.
17. Филипович Л. Сучасна релігійна ситуація в Україні й український Інтернет / Л. Филипович // Релігійна свобода. — К., 2001. — Вип. 5.
18. Филиппова Т. Использование Интернет для социологических исследований / Т. Филиппова // Интернет и современное общество : тез. 2-й Всерос. науч.-методич. конф. СПб., 29 нояб. — 3 дек. 1999 г. — СПб. : Изд-во Санкт-Петербург. ун-та, 1999. — С. 41—42.
19. Центр Релігійної Інформації Свободи [Електронний ресурс] // <http://www.cerif.com.ua/>.
20. Чугунов А. Российская интернет-аудитория в зеркале социологии / А. Чугунов. — СПб. : Изд-во Санкт -Петербург. ун-та, 2004.

Оксана Гоцур

МІФИ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ІНТЕГРАЦІЮ УКРАЇНИ В СУЧАСНІЙ ПРЕСІ

Досліджено феномен міфів про геополітичну інтеграцію України, які творить і розповсюджує преса. На основі аналізу українських періодичних видань («День», «Дзеркало тижня», «2000») з'ясовано причини творення, джерела поширення міфів та здійснено їх класифікацію.

Ключові слова: міф, міфотворення, стратегічна інтеграція, громадська думка, українські періодичні видання.

Исследовано феномен мифов о геополитической интеграции Украины, которые творит и распространяет пресса. На основе анализа украинских периодических изданий («День», «Дзеркало тижня», «2000») выяснены причины создания, источники распространения мифов и осуществлена их классификация.

Ключевые слова: миф, мифотворчество, стратегическая интеграция, общественное мнение, украинские периодические издания.

Investigational the phenomenon of myths about geopolitical integration of Ukraine, which the press creates and diffuses. On the basis of analysis of the Ukrainian magazines («День», «Дзеркало тижня», «2000»)

reasons of creation, source of distribution of myths, are found out and their structuralness is carried out.

Key words: *myth, creation of myths, strategic integration, public opinion, Ukrainian magazines.*

Актуальність дослідження зумовлена низкою причин. По-перше, обрання стратегічного зовнішньополітичного курсу держави залежить від багатьох сприятливих економічних та політичних факторів, а також від громадської думки, яку формують ЗМІ. По-друге, ЗМІ легко можуть створювати та поширювати міфи, які впливають на громадську думку через світогляд окремої людини, чому сприяють психологічний та соціально-психологічний феномени цього явища.

Мета роботи — з'ясувати причини, методи та шляхи творення міфів про зовнішньополітичну інтеграцію українською періодикою та механізм впливу міфу на громадську думку.

Об'єкт наукового дослідження — публікації про стратегічну інтеграцію України, її геополітичну роль у світі. Предмет — міф як продукт політичного творення та соціально-комунікативної системи, соціально-психологічного та психологічного впливу тексту.

Новизна дослідження — у статті запропоновано класифікацію міфів про стратегічну інтеграцію України, створювані пресою.

Завдання — виокремити міфи, що їх продукує українська періодика, та охарактеризувати у контексті соціальної комунікації; з'ясувати маніпулятивну суть міфу.

Європейська традиція накреслила різні підходи до вивчення феномену міфотворчості. Вони репрезентовані такими концепціями, як компаративна (І. Гердер, Ф. Шелінг та ін.), лінгвістична (А. Кун, М. Мюллер та ін.), еволюціоністська (Е. Тайлор, Г. Спенсер та ін.), ритуалістична (Дж. Фрезер, Г. Маррі та ін.), функціональна (З. Фрейд, К. Г. Юнг), соціалістична (Е. Дюркгейм та ін.), символічна (Е. Кассірер та ін.) та структуралістська (К. Леві-Строс та ін.).

Українськими дослідниками міфотворчості у різні періоди були М. Костомаров, М. Драгоманов, С. Кара-Мурза, Я. Поліщук, Т. Запорожець, Г. Почепцов, А. Карась, Л. Павлюк та ін.

У масовій психології сучасного українського суспільства циркулює значна кількість міфів, які у своїй основі мають найрізноманітніші характеристики і рівні. Деякі з них виникають у свідомості і безпосередньо впливають на розвиток української думки.

Як стверджує дослідниця Л. Павлюк, творенню міфів сприяють, по-перше, хиби генерації — приписування історичній особі чи групі осіб суб'єктивних, часткових поглядів; загострення полярностей, надання формулюванням абстрактних значень; по-друге, хиби визначення модальності, підстановки у полі взаємодії фактуального і концептуального [13, с. 102].

За своєю суттю міф продукує творення ілюзорного світу, який, будучи далеким від дійсності, претендує на істинність. М. Лукінюк у книзі «Обережно: міфи! Спроба системного підходу до висвітлення фальшувань історії України» [11, с. 4] наголошує на тому, що міфи можуть виникати стихійно на ґрунті малообізнаності або недисциплінованості думки, але їх можуть і цілеспрямовано продукувати й розповсюджувати, нав'язувати з певною прагматичною метою. Варто зауважити, що у цій книзі автор намагається спростувати 35 міфів, серед яких особливу увагу з погляду нашого дослідження привертають: «Міф про «третій Рим», «Міф про те, як українці «на все готовеньке приперлися», «Міф про спільну колицку трьох братніх народів», «Міф про страшну «загрозу українізації» та «утиски росіян» в Україні», «Міф про те, що відокремлення України «стане катастрофою для її культури», «Міф про юридичну належність Севастополя Росії».

За визначенням М. Еліаде, «будучи реальним і священним, міф стає типовим, а відповідно, і таким, що повторюється, оскільки є моделлю і деякою мірою виправданням усіх людських вчинків» [5, с. 135]. Загалом, міф є і визначає певний алгоритм поведінки людини, що зумовлює неможливість його відкидання, а тим більше спростування лише на текстовому рівні.

Сучасне міфотворення охоплює наукову, ідеологічно-політичну, художню діяльність. Загалом, можна стверджувати, що міфологічна свідомість перетинається з усіма видами діяльності, внаслідок чого виникають політичні, економічні, історичні та соціальні міфи. Категоріально їх можна поділити на міфи внутрішньої секреції та міфи зовнішньої секреції, позаяк міфи про певне явище функціонують не лише у межах однієї держави, а й за кордоном. У цьому дослідженні нас цікавитиме політичний міф у контексті зовнішньополітичної інтеграції України.

На думку російського дослідника А. Кольєва, можуть існувати різні рівні складності використання міфу у політиці. Так, анекдот

може бути і ознакою існування міфу, і заодно інструментом його руйнування. «Окремої дотепної знахідки виявляється достатньо, щоб створити згадуваний міфологічний «гачок», за допомогою якого можна підтягнути для оперативного досягнення цілей міфологічний пласт».

Доктор філософських наук О. Шевченко сучасні політичні міфи залежно від їх об'єкта, навколо якого вони утворилися, поділяє на такі групи:

1. «У нас щось украли, і ми це можемо повернути» (наприклад, цей міф використала Ю. Тимошенко щодо повернення вкладів населенню);

2. Міфи «про погані об'єкти». У цьому випадку міф пропонує деякий об'єкт, на який можна спровокувати соціальний негатив (наприклад «кучмізм», міфи про НАТО, міфи про олігархів та клани);

3. Міфи про «погані об'єкти» підживлюють конспірологічні міфи, теорії змов — злі сили оточили нас зі всіх сторін і по-різному намагаються нашкодити;

4. Месіанські міфи передбачають миттєвий акт соціальної трансформації — від повного зла до абсолютного добра (наприклад, цей міф був осердям Помаранчевої революції) [12].

Міф у сучасному розумінні перетворився на маніпулятивну техніку, допоміжний засіб для успішного досягнення певної мети. Таким чином, прикладний характер природи маніпуляції зумовлює вагому її важливість у житті суспільства загалом і людини зокрема. Засоби масової інформації є тим джерелом, де можна побачити приклади маніпуляції. Механізм маніпулятивного впливу міфу складається з трьох етапів. Перший етап пов'язаний із штучним створенням міфу, тобто міфотворчістю. Сюди також належать міфи, які існують у масовій свідомості, але через брак чинників їх активізації не діють. Поширення міфу, завдяки чому відбувається впровадження його у масову свідомість, — це другий етап. Впровадження міфу у масову свідомість відбувається з єдиною метою — створити певну, чітку визначену громадську думку, яка може впливати на політичні процеси та прийняття рішення. На третьому етапі відбувається поширення міфу у процесі комунікації, його реальна дія — маніпуляція.

Якщо трактувати розуміння впливу міфу на людину за німецьким філософом К. Г. Юнгом, який вважав, що міфологія є колектив-

ною психікою, а не індивідуальною [19, с. 98], то можна стверджувати, що міф здатний маніпулювати будь-якою людиною. Тобто будь-яка людина піддається маніпуляції з боку міфу. Щоправда, результат цієї маніпуляції буде різним за ступенем ефективності.

У сучасному світі міф отримав нове значення та сфери використання. Особливо яскраво і чітко це виражено в українських зовнішньополітичних відносинах, які опосередковано формують засоби масової інформації. Міфи є ефективною зброєю для пропагандистської діяльності. Свою пропагандистську сутність міф набуває завдяки політикам, журналістам та публіцистам. Загалом, міфи формуються з таких причин: цілеспрямовано, з певною метою (наприклад: збільшити свій виборчий електорат, сформувати позитивну громадську думку щодо прийняття непопулярного рішення тощо); журналістська некомпетентність; журналістська заангажованість; міфологізація інформації (використання певних мовностилістичних засобів для певного нюансування інформації).

На основі аналізу публікацій у газетах «День», «Дзеркало тижня» і «2000» можна говорити про такі журналістські шляхи поширення міфів про стратегічну інтеграцію України. Перший шлях: у своїх публікаціях журналісти як аргументом часто послуговуються соціологічними даними. Нерідко читачам пропонуються результати соціологічних досліджень різних соціологічних служб та неурядових політичних центрів в окремих спеціальних рубриках (наприклад «Соціологічна служба «Дня» у газеті «День»). Другий шлях — інтерв'ю з європейськими політиками, посадовцями ЄС, НАТО, Російської Федерації, дипломатами та послами. Третій шлях — синдикат-проекти — виступи на сторінках українських видань відомих іноземних політиків. Цей спосіб застосовує головним чином газета «Дзеркало тижня», рідше — «2000». Четвертий шлях — це передрук окремих статей з відомих та впливових закордонних періодичних видань («День», «Дзеркало тижня») або через використання рубрики, яку умовно можна назвати «Україна у дзеркалі закордонних ЗМІ». Ця рубрика найчастіше містить вилучені певні речення з контексту, які мають певний, чітко виражений посил («День», «2000»).

Загалом, залежно від мети та подання матеріалу ці шляхи можуть бути і методами поширення, і методами спростування міфів.

Найчастіше міфи використовують під час виборчої кампанії для формування необхідної громадської думки. Ці міфи науковці

визначають як політичні. Політичні міфи виникають у процесі політичної боротьби. На думку російського дослідника Е. Галумова вони організовуються і створюються відповідно до плану, не виникають спонтанно і не є плодами вигадки. Такі процеси спостерігалися під час президентської виборчої кампанії 2004 р. та виборів до Верховної Ради України у 2006 і 2007 рр. Під час цих виборчих перегонів опоненти особливо акцентували на виборі Україною зовнішньополітичного курсу. Як відомо, це питання є традиційно проблемним для українського народу, а значить — сприятливим ґрунтом для створення та поширення міфів. Саме у цей період маніпулятивна функція міфу громадською думкою набуває чітко вираженого характеру.

Міф, продукований періодичними виданнями, може впливати на аудиторію з такими наслідками: поінформованість аудиторії, настанови аудиторії та поведінка аудиторії. Вплив з першої позиції є найбільш поширеним, але має меншу ефективність, бо спрямований лише на зміну знань, тобто їх стає завжди більше щодо об'єкта, який цікавить людину. Наслідок другого впливу — зміна настанов людини (думок, переконань, принципів, пріоритетів). Міф також має властивість спричиняти зміну у поведінці людини. Він є найбільш доцільним та виразним під час виборів, оскільки впливає на їх результат. Таким чином досягається результативність міфу.

Отже, усі міфи, які творить преса щодо зовнішньополітичного курсу України, можна поділити на: міфи про НАТО; міфи про ЄС; міфи про російсько-українські міждержавні відносини; міфи про можливість творення Україною власного геополітичного простору, центром якого може бути вона [14]; міфи про Україну.

Якщо взяти за основу класифікацію міфів дослідника О. Шевченко, то цей поділ матиме такий вигляд. «У нас щось украли, і ми це можемо повернути» — Україна через певні історичні події була і є позбавлена повноправного членства у європейській спільноті, але це можна виправити, ставши членом ЄС. Міфи «про погані об'єкти»: для окремих періодичних видань є неприпустимим вступ до НАТО, а для інших — інтеграція з Росією. Конспірологічні міфи: ні Росія, ні ЄС не бажають бачити Україну економічно та політично високо-розвиненою державою, НАТО ж прагне зробити Україну полігоном для військових дій, а українську армію — гарматним м'ясом у своїх

конфліктах. За таких умов найоптимальнішим і найуспішнішим для України буде або її позаблоковий статус, або регіональне лідерство. Месіанські міфи: вступ до ЄС приведе до соціального благополуччя українців та повної стабільності у самій Унії.

За емоційною спрямованістю міфи можна поділити на позитивні та негативні. На сьогодні найбільш ефективно впливають на громадську думку негативні міфи про НАТО. Це зумовлено двома причинами. По-перше, відсутність цілеспрямованої і орієнтованої на широкий загал об'єктивної інформації про причини, мету та засади функціонування Північноатлантичного альянсу, його внесок у зміцнення безпеки на Європейському континенті та у світі. По-друге, протягом тривалого часу, коли СРСР протистояв Заходові та США, радянська система приховувала правдиву інформацію щодо ідеології НАТО, а також нав'язувала думку про ворожість Північноатлантичного альянсу. На офіційній інтернет-сторінці «Україна-НАТО» розміщено результати соціологічних досліджень, що виявили такі характерні для України міфи про НАТО: НАТО — агресивний блок; членство в НАТО зовсім не обов'язкове для країни; вступ до НАТО вимагатиме від України значних додаткових витрат бюджетних коштів; вступ України до НАТО зіпсує відносини з Росією; для України членства в ЄС досить і в НАТО не потрібно вступати; у сучасному світі немає об'єктивної необхідності існування НАТО; членство в НАТО відверне від України іноземних інвесторів; зі вступом до НАТО Україна втратить суверенітет; члени Альянсу загалом та європейці зокрема танцюють під американську дудку; вступ України до НАТО призведе до перетворення її на військовий полігон, заповнений базами НАТО; Україна як член НАТО посилатиме своїх солдатів строкової служби для участі у військових операціях Альянсу; Україна буде зобов'язана брати участь в усіх військових операціях НАТО [20]. Окрім вказаних міфів, сучасна українська преса активно продукує ще такі: Україна у разі вступу до НАТО територіально розколеться; у разі вступу країни занепаде військово-оборонна промисловість. Чи не найголовнішим міфом у руках проросійськи налаштованих пропагандистів є міф про НАТО як маріонетку США [18]. Його спростував квітневий (2009 р.) Бухарестський самміт, на якому країни — члени організації якраз проігнорували намагання США надати Україні ПДЧ.

В українському політикумі найпоширенішою є думка про те, що Росія заважає Україні вступити до НАТО і саме вона є основною причиною того, що Україні до сьогодні не надали ні План дій щодо членства в НАТО, ні самого членства в Альянсі.

В. Портников (газета «День») вважає ілюзією те, що Росія заважає Україні вступати до НАТО. Не варто боятися і плекати таку ілюзію, бо «Росія не змогла нікому завадити вступити до НАТО, хоча її політики робили круглі очі, коли йшлося про Польщу, і жажливі обличчя, коли йшлося про Балтію». На його думку, ми не на стільки залежні від Росії, як самі вважаємо, тож якщо Україна не вступить до НАТО, в цьому будуть причиною не наші сусіди [15].

В. Кравченко вважає, що потрібно зробити два кроки для того, щоб українці мали чітке уявлення про НАТО. Необхідно роз'яснити суспільству, що Україна вступає до НАТО не проти Росії, а заради підвищення життєвого рівня своїх громадян (адже для того, щоб стати членом Альянсу, треба не лише провести військову реформу за стандартами НАТО, а й здійснити певні економічні та політичні перетворення). Другий крок передбачає нейтралізацію сучасної негативної реакції Росії на відносини Україна — НАТО (саме завдяки певним пропагандистським діям Росії серед українців вдається розвивати сепаратистські настрої). А щодо оборонно-промислового комплексу (ОПК), то, на думку В. Кравченка, завдяки тому, що «деякі галузі українського ОПК змогли створити замкнений цикл виробництва, то саме ці підприємства української «оборонки» мають гарні перспективи, якщо наша країна стане членом НАТО» [8].

О. Галичев у газеті «2000» акцентує увагу на другорядності і маловажливості України як сильної і повноцінної держави на геополітичному просторі: «Украина при любом раскладе будет субъектом, но не объектом геополитики. Она выглядит как пешка в чужой игре, и отнюдь не проходная, а скорее раменная» [2].

Про Європейський Союз пресі та іншим засобам масової комунікації не вдалося створити стільки міфів, як про НАТО. Їх тривалість щодо впливу на громадську думку є ще меншою у часі. Усе це пов'язано з ефективним висвітленням євроінтеграційної тематики у пресі. Адже майже кожна всеукраїнська газета, маючи такі рубрики, як «Світ» чи «Україна і світ», «Планета» («День»), «Україна і світ» («Україна молода»), «Міжнародна політика» («Дзеркало

тижня»), «Україна і світ» («Високий Замок») тощо, активно обговорює на своїх сторінках проблеми ЄС, перспективи приєднання України до цієї структури.

Усі міфи про ЄС мають під собою економічну базу, адже європейська структура створювалася з метою співпраці саме в економічній сфері. Як не дивно, але українська преса, особливо це стосується преси проросійського ідеологічного спрямування, створила міфи про Європейський Союз, даючи їм саме економічне підґрунтя:

- неспроможність європейської економіки потужно розвиватися і гідно конкурувати на світовому ринку;
- Європейський Союз унаслідок світової економічної кризи втратить свою геоекономічну важливість у світі;
- пропагування і реалізація активного соціального захисту громадян європейськими державами завдає шкоди економіці [3].

Окремо варто говорити про міф, згідно з яким Європа незабаром стане повністю і назавжди енергетично залежною від Росії [9; 16].

Загалом, «старою» і «хворою» найчастіше називає українська преса Європу [6; 7], яка от-от розпадеться [10].

Міфи про Росію як надійного і рівного Україні партнера спростовуються у газетах «День», «Дзеркало тижня», а газетою «2000» навпаки — створюються і поширюються. На сторінках часопису «Універсум» постійно розвінчується міф про можливість і реальність розвитку рівнопартнерських відносин Росії з Україною. Це пов'язано, по-перше, з небажанням Росії рахуватися з інтересами України, а по-друге, з реальними фактами. Українська преса за допомогою лінгвістичних конструкцій представляє Росію як «імперію зла» [1], «Росію-агресора» [4; 17].

Міфи про те, що українське населення поділяється на «проамериканське» та «проросійське» у міжнародному інтеграційному контексті постають як бінарні опозиції.

Міфи про Україну негативного характеру продукує газета «2000», часто подаючи у рубриці «ЗМІ про Україну» уривки текстів про нашу державу з таких іноземних видань, як «Die Zeit» (Німеччина), «Financial Times» (Великобританія), «The Guardian» (Великобританія), «Аугога» (Ізраїль) тощо [17]. Україна в очах її громадян постає як країна вбивць, політично та соціально-економічно нестабільна держава.

Сучасна українська преса створює і поширює такі позитивні політичні міфи про стратегічну інтеграцію України: Україна — це країна, без якої ЄС є неповноцінним і незахищеним від дестабілізуючих зовнішніх та внутрішніх факторів; Україна, ставши членом НАТО, забезпечить повну стабільність на всьому Європейському континенті; НАТО без України з огляду на прогресуючу терористичну активність у майбутньому не зможе виконувати перед своїми членами безпекові зобов'язання; вступ України до ЄС та НАТО стане головною причиною її соціально-економічного прориву та політичної стабільності; Україна, інтегруючись з Росією, зміцнить свою економічну потужність та стане головним фактором демократизації Росії та нівеляції панівного імперіалізму.

На основі аналізу періодичних видань щодо міфотворення зовнішньополітичної інтеграції України можна зробити такі висновки. По-перше, у статті зроблено спробу дослідити феномен міфу у дискурсі соціальної комунікації та механізм його впливу. По-друге, на основі аналізу публікацій у газетах «День», «Дзеркало тижня», «2000» виокремлено причини, методи та шляхи творення міфів. По-третє, у статті запропоновано класифікацію міфів про стратегічну інтеграцію України.

1. *Борисів П.* Імперія зла ніколи не зникала / П. Борисів // *День*. — 2008. — № 146. — 16 серп.
2. *Галычев А.* Геополитический контроль: хотим в ЕС — окажемся в НАТО / А. Галычев // 2000. — 2005. — № 6. — 11—17 февр.
3. *Галычев А.* Нет на Европу де Голля / А. Галычев // 2000. — 2008. — № 35. — 29 авг. — 4 сент.
4. *Гольц О.* Чому Росії не вірять? / О. Гольц // *День*. — 2008. — № 143. — 13 серп.
5. *Элиаде М.* Космос и история / М. Елиаде. — М., 1987. — 320 с.
6. *Єсаулов С.* Чому Україну не приймають у «Євроклуб» / С. Єсаулов // *День*. — 2005. — № 222. — 1 груд.
7. *Єсаулов С.* Чому ЄС не поспішає з інтеграцією України / С. Єсаулов // 2000. — 2006. — № 52. — 30 дек. — 5 янв.
8. *Кравченко В.* Росія—НАТО: шлюб не з любові, а з розрахунку / В. Кравченко // *Дзеркало тижня*. — 2006. — № 36. — 23—29 верес.
9. *Кравченко В.* Пятрас Вайтекунас: питання енергетичної безпеки стають ключовими для ЄС і НАТО / В. Кравченко // *Дзеркало тижня*. — 2008. — № 6. — 16—22 лют.

10. *Леонтьев А.* Колесо истории: анфас и профиль / А. Леонтьев // 2000. — 2005. — № 31. — 5—11 авг.
11. *Лукінюк М.* Обережно: міфи! Спроба системного підходу до висвітлення фальшувань історії України / М. Лукінюк. — К. : Вид-во ім. О. Теліги, 2003. — 576 с.
12. *Маклаков А.* Алексей Шевченко: «Люди верят в мифы, потому что больше им верить не во что» / А. Маклаков. — Режим доступа : http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=81&op_id=1321#1321.
13. *Павлюк Л. С.* Знак, символ, міф у масовій комунікації / Л. С. Павлюк. — Львів : ПАІС, 2006. — 148 с.
14. *Попов А.* При Обаме Украина останется полем «холодной войны между США и Россией» / А. Попов // 2000. — 2008. — № 46. — 14—20 нояб.
15. *Портников В.* Валізи ілюзій / В. Портников // День. — 2006. — № 33. — 24 лют.
16. *Райхель Ю.* Велика кавказька війна. У Росії перемогли великі бюрократи та силовики / Ю. Райхель // День. — 2008. — № 142. — 12 серп.
17. СМІ об Україні // 2000. — 2008. — № 46. — 14—20 нояб.; «НАТО не поможет...»; Зарубежные СМІ об Україні // 2000. — 2008. — № 37. — 12—18 сент.
18. *Табачник Д.* Украина: политика упущенных возможностей / Д. Табачник // 2000. — 2008. — № 42. — 17—23 нояб.
19. *Юнг К. Г.* Психология бессознательного / К. Г. Юнг ; пер. с нем. — М., 1998. — 400 с.
20. www.ukraine-nato.gov.ua/nato/ua/868.htm.

Оксана Голік

НОВІТНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЖАНРОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ НА ПОЧАТКУ ХХІ ст.

У статті визначено основні зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на жанроутворення в українській пресі ХХІ ст.; охарактеризовано головні тенденції цього процесу.

Ключові слова: *зовнішні та внутрішні чинники, жанроутворення, жанр, тенденція, різновид, модифікація.*

В статье определены внешние и внутренние факторы, влияющие на жанрообразование в украинской прессе ХХІ в.; охарактеризованы главные тенденции этого процесса.